

Regenboogagenda 2020-2022

*'Vrij te leven, ongeacht je geaardheid of gender identiteit, in een Arnhem dat eenzaamheid vóór is en contacten herstelt'.
Burgemeester en wethouders, 7 juli 2020*

Regenboogagenda 2020-2022

Voorwoord

De strijd van LHBTI personen om het bestaan gaat om veel meer dan de zoektocht naar vrijheid. Het gaat om het recht om er te mogen zijn als persoon, van waarde vanuit de eigenheid. Erkend door ons als Arnhemmers, maar vooral erkend door de mensen die het meest nabij horen te zijn. Vandaar dat verstoting door ouders vaak desastreus is. Thuis afgewezen jongeren geven soms ook zichzelf op. Dit terwijl de emancipatiebeweging wil bereiken dat LHBTI personen voluit kunnen leven vanuit hun eigenheid. Daarom is het belangrijk dat wij als regenboogpartners in Arnhem, van huisarts tot Mindmix, van TheaterAanz tot religieus genootschap, alles op alles zetten om verwanten in de familie te vinden die het gezin kunnen helpen om hun zoon en dochter te aanvaarden en de mensen die hen niet accepteren ver uit de buurt te houden. Dit is een rode draad de agenda langs alle speerpunten en door alle partnerorganisaties in Arnhem loopt. Een ander belangrijk onderwerp is opvoeding, van jongs af aan. Wat wij nodig hebben als regenboogpartners zijn woorden waarmee ouders en andere opvoeders taboe- en scheldwoorden onschadelijk maken en de eigenheid van individuen juist normaliseren: van jongs af aan, voor een nieuwe generatie kinderen. Daarnaast is een optimale aangifte, de juiste handhaving en vervolging van straatgeweld door de politie van groot belang. We gaan het in onze stad niet beleven dat LHBTI personen die hun hele leven op hun hoede waren en alles doorstaan hebben, thuis, op het schoolplein, in het café, op het werk, thuis of in eigen wijk, geattaqueerd worden. Meldingen blijven nodig en hier hebben wij in Arnhem ook getuigen voor nodig. Daarnaast is het belangrijk dat discriminatie blijvend gemeld wordt. Dit is een regenboogprogramma met een financiële toelage voor een klassieke verzameling partners, maar de bescherming van de vrijheid van LHBTI personen in Arnhem ligt wel degelijk in de handen van heel Arnhem.

Martien Louwers, wethouder

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Ambitie	4
3. Speerpunten	6
3.1. De gemeente Arnhem geeft het goede voorbeeld	6
3.2. Veiligheid	7
3.3. Zorg en welzijn	8
3.4. Onderwijs	9
3.5. Sport	9
3.6. Extra aandacht voor doelgroepen	10
4. Overzicht initiatieven	11
5. Monitoring en evaluatie	11
6. Bronnen	12

1. Inleiding

Arnhem wil ook de komende jaren een Regenboogstad zijn. Een stad waar je in veiligheid en vrijheid mag zijn wie je bent. In de afgelopen jaren hebben we gewerkt met een uitvoeringsagenda. Dat willen we ook de komende jaren doen want aandacht voor acceptatie van verschillen, diversiteit, inclusie en veiligheid is ook in Arnhem van blijvend belang.

Vier tot zeven procent van alle volwassenen voelt zich aangetrokken tot iemand van hetzelfde geslacht. Oftewel, één op de vijftien volwassenen is LHB (lesbisch, homoseksueel, biseksueel). Ongeveer 3,9 procent van de Nederlandse bevolking identificeert zich niet met het geslacht dat is geregistreerd bij de geboorte (Movisie, 2019).

Uit onderzoek blijkt dat bijna iedereen in ons land vindt dat homoseksuele mannen en lesbische vrouwen mogen leven zoals zij zelf willen. Het wordt complexer wanneer het bijvoorbeeld over hun eigen kind gaat of wanneer homoseksueel gedrag zichtbaar is. Ook onder specifieke groepen blijft de acceptatie achter. Dit geldt onder meer voor jongeren, 70-plussers en mensen met een (streng-)religieuze achtergrond. Lesbische vrouwen, homo mannen, biseksuelen en transgender personen – zowel volwassenen als jongeren - kunnen te maken krijgen met scheldpartijen, pesterijen, seksueel geweld, bedreigingen en fysiek geweld omdat ze LHBTI zijn (Movisie, 2019).

Vanuit het samenwerkingsverband ADV-Oost – bestaande uit de vijf antidiscriminatiebureaus in deze provincies - is het 'samenlevingsonderzoek Oost- Nederland' (2019) geïnitieerd. Dit is een onderzoek naar de acceptatie van LHBTI personen in Nederland. Uit dit onderzoek blijkt onder andere dat LHBTI personen zich niet altijd veilig voelen. Waar 1% van alle inwoners zich vaak onveilig zegt te voelen is dat onder LHBTI personen in Gelderland en Overijssel respectievelijk 4%.

2. Ambitie

Meedoen in Arnhem

De gemeente Arnhem vindt het belangrijk dat Arnhemmers zich thuis en welkom voelen in hun stad. Diversiteit is één van de speerpunten uit het Programma Meedoen in Arnhem. We blijven investeren in acceptatie en empowerment van de Arnhemse LHBTI personen. Daarom wordt de agenda opgesteld voor de periode 2020 tot en met 2022.

Arnhem regenboogstad

Nederland heeft 54 Regenboogsteden. Deze steden maken zich sterk voor het verbeteren van de sociale acceptatie, veiligheid en emancipatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, trans- en interseksuele personen (LHBTI personen). De 54 gemeenten hebben een intentieverklaring getekend, waarmee zij aangeven zich actief in te zetten voor sociale acceptatie en veiligheid van LHBTI personen. Arnhem is al sinds jaar en dag één van deze Regenboogsteden.

Arnhem committeerde zich als regenboogstad aan de volgende doelstellingen:

- Sociale acceptatie van LHBTI personen vergroten;
- Vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen LHBTI personen aanpakken;
- LHBTI personen steunen om zich veilig te voelen en weerbaar te zijn in het sociale domein: op school, op straat, op het werk, in de zorg en thuis, in de sport en in hun sociale kring.

Ontwikkelingen Arnhem

We hebben in de afgelopen jaren op verschillende manieren invulling gegeven aan de bovengenoemde speerpunten. We gaven aandacht aan dit thema binnen onderwijs en sport, bij voorlichtingsactiviteiten (voor de mogelijkheid van melding van discriminatie,) bij inwoners met een migratie achtergrond, bij het jongeren werk en bij ouderen.

In de afgelopen jaren zijn er in Arnhem interactieve voorstellingen en workshops georganiseerd. Ook zijn er voorlichtingen in het onderwijs gegeven, zijn er trainingen aan professionals gegeven en is aandacht besteed aan de meldingsbereidheid van klachten over discriminatie van LHBTI personen. Daarnaast besteden we als gemeente ieder jaar aandacht aan de Coming-Out dag en de Week van Respect. Als gemeente vinden we het belangrijk om hierop blijvend in te zetten. Bovenstaande aandachtspunten zijn daarom opnieuw verwerkt in de speerpunten voor de komende jaren.

Door middel van een activiteitsubsidie ondersteunen we verschillende organisaties die zich inzetten voor LHBTI personen in Arnhem. Organisaties waarmee wij de afgelopen jaren samenwerkten zijn:

- Vizioer (voorheen Meldpunt Discriminatie en Pesten)
- COC
- Indifferent
- GayArnhem
- Transwerkt Nederland
- Mindmix
- Theater Aanz
- Vitanos
- SWOA
- Transgender Netwerk Nederland

Inclusief beleid

We vinden het belangrijk om inclusief te denken en inclusief te handelen. Een inclusieve samenleving is een samenleving waarin reguliere oplossingen de voorkeur krijgen boven oplossingen voor specifieke doelgroepen. Voorwaarde is dat die toegankelijk zijn voor alle burgers. Voor LHBTI personen is dit nog niet altijd het geval. Daarom is specifiek beleid voor deze groep nodig. Een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van inclusief beleid is dat verschillende groepen burgers bij de ontwikkeling, uitvoering en toetsing van beleid worden betrokken. Voor de activiteiten die we de komende jaren als gemeente faciliteren, gaan daarom zoveel mogelijk groepen in Arnhem aan elkaar verbinden en LHBTI personen in Arnhem zo min mogelijk als losstaande groep benaderen.

Proces

De gemeente Arnhem besteedde de laatste jaren veel aandacht aan het contact met de LHBTI gemeenschap. Er is geïnvesteerd in contacten met organisaties in de stad en met de doelgroep. Op de coming out dag op 11 oktober 2019 organiseerde de gemeente Arnhem een bijeenkomst, waarin in themagroepen is gesproken over gewenste acties en activiteiten voor LHBTI personen in de komende jaren. Naar aanleiding hiervan is een klankbordgroep opgesteld. Begin 2020 zat de klankbordgroep bij elkaar, om de gewenste acties te concretiseren. Vervolgens zijn in april 2020 (via videocalls) gesprekken georganiseerd met inwoners, betrokken organisaties en met raadsleden. Tijdens deze gesprekken is de conceptagenda besproken en waar wenselijk aangevuld. Deelnemers kregen hierbij de mogelijkheid om vragen te stellen en aanbevelingen te doen. Een belangrijk aandachtspunt is ook het verkrijgen van meer informatie over de acceptatie en de effecten van beleid. Door de deelnemers werd onder andere aandacht gevraagd voor kerncijfers, vergelijkingen met andere gemeenten (bijvoorbeeld Nijmegen), samenwerking met het bedrijfsleven maar ook voor creatieve manieren om op een nieuwe manier energie te houden in de uitvoering.

De rol van de gemeente

De samenwerking met partners in de stad en met de doelgroep is in de afgelopen jaren versterkt. Gemeente en partners blijven elkaar de komende tijd actief opzoeken op dit thema. Net als in de voorgaande jaren, is de gemeente Arnhem ook de komende jaren regievoerder. Dit houdt in dat we een vinger aan de pols houden over wat er gebeurt in de stad. Partijen in de stad voeren de activiteiten zelf uit. We gaan ervan uit dat de partners zich betrokken blijven voelen bij het thema en waar nodig met elkaar samenwerken, voor het leveren van een goed aanbod.

Beschikbare financiële middelen

Het budget van regenbooggelden (cofinanciering) bedraagt jaarlijks €20.000. De middelen worden door het Rijk verstrekt. Daarnaast is er een jaarlijks budget van €0.000 beschikbaar voor dit thema. Met het budget kan opnieuw een scala aan activiteiten worden gerealiseerd, die worden uitgevoerd door partijen in de stad. Ook in de subsidiebeschikking van de welzijnsorganisaties in de stad zullen we de komende jaren gericht de aandacht voor de doelgroepen opnemen. Denk hierbij aan Rijnstad, SWOA maar ook aan organisaties die zich richten op jongerenwerk.

Vervolg

Voorliggende notitie beschrijft waar de gemeente de komende jaren op inzet bij het bevorderen van acceptatie, bewustwording en veiligheid. Om de ambities te bereiken is betrokkenheid van onze partners hard nodig.

Samen met onze partners onderzoeken we de effecten die de corona crisis heeft op de uit te voeren activiteiten. Indien mogelijk worden activiteiten online of op afstand georganiseerd.

3. Speerpunten

De gemeente Arnhem wil actief blijven bijdragen aan het bespreekbaar maken van het onderwerp LHBTI, het bestrijden van seksuele discriminatie en het bevorderen van het veiligheidsgevoel. De bestaande samenwerking tussen betrokken organisaties wordt continu gestimuleerd. Waar mogelijk worden nieuwe initiatieven ondersteund en nieuwe partijen betrokken. Alle betrokken organisaties zetten zich in voor de organisatie, ontwikkeling en uitvoering van het LHBTI-beleid, waarvoor de volgende standpunten zijn geformuleerd:

- 1 de gemeente Arnhem geeft het goede voorbeeld
2. Veiligheid
3. Zorg en welzijn
4. Sport
5. Extra aandacht voor doelgroepen

3.1. De gemeente Arnhem geeft het goede voorbeeld

Inleiding

Als gemeente besteden we jaarlijks aandacht aan de coming out- dag en de week van respect. Daarnaast tekende de gemeente Arnhem op donderdag 11 oktober 2018 de Verklaring van Dordrecht. Met het tekenen van de verklaring laten we als gemeente zien dat we de verantwoordelijkheid nemen om emancipatie van transgender personen op het werk te bevorderen. Uit het samenlevingsonderzoek Oost- Nederland (2019) blijkt dat LHBTI personen interesse hebben in het uitdragen van de regenboogprovincie- of gemeente (40%). Dat betekent dat deze groep wil dat gemeenten zich uit blijven spreken als het gaat om de acceptatie, veiligheid en emancipatie van mensen die behoren tot de LHBTI-groep. We willen een gemeente zijn waaraan iedereen kan bijdragen en we willen dit de komende jaren meer uitdragen.

Wat willen we bereiken?

Als gemeente bestArnhem committeerde zich als regenboogstad aan de volgende doelstellingen:

- Gemeente als organisatie: de gemeente zorgt ervoor dat iedereen zich prettig voelt in het contact met de gemeente.
- Zichtbaar maken: de gemeente draagt uit dat iedereen zichzelf mag zijn

Wat gaan we hiervoor doen?

Gemeente als organisatie

- Voorzetting van ondersteunen van trans personen bij het vinden van werk. De gemeente ondersteunt trans personen in de bijstand bij het vinden van werk, door het aanbieden van coaching trajecten.
- Op de website van Movisie biedt de Movisie academie een e-learning 'contact met transgender personen in de publieksdienstverlening'. De gemeente gaat alle medewerkers oproepen om de online training te volgen.
- Het Ministerie van OCW ontwikkelt een afwegingskader dat handvatten biedt voor het veranderen van de aanspreekvorm van inwoners, waarmee zij niet meer als man of vrouw worden aangesproken. We zijn voornemens dit afwegingskader in samenwerking met de dienstverlenende afdelingen binnen de gemeente Arnhem te onderzoeken en waar mogelijk de aanspreekvorm aan te passen.
- We vinden het belangrijk dat door medewerkers van de gemeente Arnhem foto's worden gebruikt die een afspiegeling zijn van de stad. Daarom maakt de gemeente Arnhem foto's van LHBTI personen, maar ook van andere minderheidsgroepen. De gemeente neemt de foto's op in de beeldbank. Medewerkers van de gemeente Arnhem kunnen de foto's voor communicatie intern en extern gebruiken.
- Als gemeente willen we de drempel verlagen voor medewerkers die in transitie zijn of gaan. In voorkomende gevallen is bij de gemeente Arnhem de mogelijkheid om gebruik te maken van de Hardheidsclausule uit de Cao-gemeenten 2020: een praktische insteek via maatwerk.

Zichtbaar maken

- Op Coming-outdag hijst de gemeente de Regenboogvlag, in het bijzijn van wethouders en/of de burgemeester.
- De gemeente Arnhem plaatst een pagina op de website waarop informatie staat over de uitvoeringsagenda en opties voor contact met de gemeente, als het gaat om LHBTI gerelateerde zaken.
- We willen de community blijven verbinden middels het organiseren van een jaarlijkse bijeenkomst. Het doel van de bijeenkomst is om acties en activiteiten die zijn uitgevoerd te evalueren en hiervan te leren. Tevens wordt de bijeenkomst georganiseerd zodat partners met elkaar- en met de gemeente in contact blijven en het aanbod met elkaar kunnen afstemmen.
- Sinds 2019 wordt gewerkt met een klankbordgroep. De klankbordgroep komt periodiek bijeen om te praten over de uitgevoerde- en uit te voeren activiteiten in de gemeente Arnhem.
- Uit het samenlevingsonderzoek Oost- Nederland (2019) blijkt dat veel LHBTI personen niet op de hoogte zijn van de bestaande organisaties en initiatieven waarbij zij terecht kunnen. Daarom faciliteren we een website over LHBTI gerelateerde zaken in Arnhem. Op de website staat een activiteitenagenda en informatie over LHBTI gerelateerde (belangen) organisaties in Arnhem en landelijk.
- Als gemeente vinden we dat het gaybrapad moet blijven bestaan, juist om uit te stralen dat diversiteit van blijvend belang is. Het gaybrapad is daarom opnieuw geschilderd.
- Als gemeente vinden we het belangrijk we samen met organisaties in Arnhem uitdragen dat Arnhem een stad is waar iedereen zichzelf kan zijn. Dit doen we samen: iedereen heeft hierin een verantwoordelijkheid. We vragen organisaties dit actief uit te dragen en onderzoeken op welke manier we dit de komende jaren gezamenlijk kunnen doen.

3.2. Veiligheid

Inleiding

Uit het samenlevingsonderzoek Oost- Nederland (2019) blijkt dat van de LHBTI personen die aanvullende vragen invulden, ongeveer een op de vijf (18%) een beroerd voorval meemaakte waarin zij naar eigen zeggen intolerant, discriminerend of ongelijk werden behandeld. Wanneer er daadwerkelijk een schadelijk voorval heeft plaatsgevonden, kwam dit in bijna de helft van de gevallen (47%) ook voor op straat. Een kwart zegt dat dit of op het werk of tijdens een bezoek aan een horecagelegenheid gebeurde. LHBTI personen die te maken hadden met discriminatie melden dit niet altijd, omdat zij de juiste instanties niet kennen of omdat zij denken dat het niet helpt om discriminatie te melden.

Wat willen we bereiken?

Een veilig(er) klimaat voor LHBTI personen in Arnhem. Dit betekent je veilig kunnen uiten zonder uitsluiting, discriminatie en/of geweld.

Wat gaan we hiervoor doen?

- De gemeente en partners zoeken samen naar de beste aanpak voor het verhogen van de bekendheid van meldingsmogelijkheden bij discriminatie. Bij voorlichtingsbijeenkomsten is er aandacht voor de mogelijkheid van melding van discriminatie. Daarnaast zoekt Vizeer de komende jaren actief de verbinding op met andere lokale partners, om zo de doelgroep beter te bereiken.
- Seksueel overschrijdend gedrag komt helaas nog vaak voor, ook bij LHBTI personen. De campagne 'Ask For Angela' wordt in het in het Arnhemse uitgaansleven ingevoerd. Met het codewoord 'Angela' kan iemand discreet aan het barpersoneel doorgeven te worden lastiggevallen. Zo kan het personeel de bezoeker snel en onopvallend uit een onveilige situatie halen.
- In samenwerking met de afdeling Veiligheid van de gemeente Arnhem onderzoeken we hoe we het probleem van seksuele intimidatie in de publieke ruimte kunnen aanpakken, ook voor LHBTI personen.

- Vizier is in gesprek met het Openbaar Ministerie en de politie, over het organiseren van een aanbod voor medewerkers van het OM en de politie. Doel hiervan is het vergroten van deskundigheid op het gebied van registratie van klachten van discriminatie.
- Gemeentelijke toezichthouders en handhavers gaan de online training 'contact met transgender personen in de publieksdienstverlening' van Movisie volgen.
- In het uitgaansleven in de binnenstad zijn gemeente, politie en horeca blijvend alert op discriminatie. Mensen die zeggen dat zij op een ongewenste manier worden bejegend, kunnen een melding doen bij het Horecadesuurpanel. Samen met de verschillende partners in de stad onderzoeken we waar LHBTI personen uitgaan, om zo te bepalen of we onze focus voor het Horecadesuurpanel moeten verbreden.
- De gemeente Arnhem heeft een dienstovereenkomst met Vizier, voor de registratie en behandeling van klachten op het terrein van discriminatie. De gemeenteraad ontvangt hiervan jaarlijks rapportage. Bij opvallendheden in de uitkomsten wordt actie ondernomen door de gemeente Arnhem.
- Op de website die we als gemeente faciliteren, nemen we ook Vizier op, zodat we inwoners goed kunnen informeren over wat Vizier voor hen kan doen.
- De gemeente Arnhem heeft goede contacten met Roze in blauw, het LHBTI netwerk van de nationale politie. Roze in Blauw vindt belangrijk om in verbinding te blijven met de doelgroep. Roze in Blauw onderzoekt de mogelijkheden voor het organiseren van een informatiebijeenkomst voor LHBTI personen, waarin inwoners informatie krijgen over wat Roze in Blauw voor hen kan doen.

3.3 Zorg en welzijn

Inleiding

Uit verschillende studies blijkt dat negatieve reacties en het hebben van een slechte gezondheid of een verminderd gevoel van welzijn vaak samengaan (Movisie, 2019). Lesbische, homo- en bi-ouders die deelnamen aan een SCP-onderzoek en negatieve reacties ontvingen op hun geaardheid, blijken meer risico te lopen op eenzaamheid en psychische problemen (Movisie 2019)

Wat willen we bereiken?

Aandacht voor en acceptatie van LHBTI personen in zorg en welzijn in Arnhem. Zorg- en welzijnsinstellingen zijn een veilige plek voor LHBTI personen.

Wat gaan we hiervoor doen?

- De gemeente Arnhem stimuleert de deelname van huisartsen aan Roze in Wit, door met hen in gesprek te gaan. Roze in Wit bevordert de zichtbaarheid van LHBTI bij artsen.
- De gemeente ziet er in op toe dat de grotere zorg- en welzijnsorganisaties aandacht besteden diversiteit, door het onderwerp waar nodig mee te nemen in contractgesprekken. Zorg- en welzijnsaanbieders wordt gevraagd aandacht te besteden aan diversiteit op het niveau van de organisatie: zorgverlener-cliënt en medewerkers. De gemeente Arnhem wil graag dat het medewerkersbestand een afspiegeling is van de inwoners. We willen van aanbieders weten welke stappen zij hebben genomen om dit te bereiken.
- We faciliteren workshops die zorgen voor meer bewustwording bij medewerkers in zorg- en welzijn. In de workshops wordt aandacht besteed aan de problematiek bij LHBTI personen en hoe je hier als zorg- en/of welzijnsmedewerker mee om kan gaan. De workshops worden gegeven door Mindmix.
- De gemeente stimuleert gesubsidieerde en gecontracteerde aanbieders van zorg en welzijn om het certificaat Roze Loper te verwerven of de certificering te bewaken. Roze Loper is een officieel keurmerk, dat wordt uitgereikt na een traject dat leidt naar sociale acceptatie van seksuele diversiteit in de zorg. Voor het verwerven van meer Roze Lopers stellen we een ambassadeur aan, die aanbieders tevens helpt met het proces van het verkrijgen hiervan.

3.4 Onderwijs

Inleiding

Onder jongeren ligt de acceptatie van homoseksualiteit lager dan onder volwassenen.

In 2012 keurde de helft van de jongens en een kwart van de meisjes het af als twee jongens elkaar zoenen op straat. In 2017 is dat percentage vrijwel gehalveerd naar 27 procent van de jongens en 13 procent van de meisjes (Movisie, 2019). Sinds 2012 zijn onderwijsinstellingen in Nederland verplicht aandacht te besteden aan seksualiteit en seksuele diversiteit. Dat geldt voor het primair en voortgezet onderwijs. De Inspectie voor het Onderwijs ziet toe op de uitvoering van deze taak (www.seksuelevorming.nl). Scholen zijn verplicht om de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling te hanteren. Vanuit de Wet Meldcode wordt geadviseerd om een aandachtsfunctionaris aan te stellen. Op veel scholen is de intern begeleider of zorg coördinator de aandachtsfunctionaris.

Wat willen we bereiken?

LHBTI is een bespreekbaar onderwerp onder jongeren in Arnhem. In het onderwijs krijgt seksuele diversiteit doelgericht aandacht.

Wat gaan we hiervoor doen?

- Inzetten op voorlichtingen op scholen. In verschillende onderzoeken (Movisie, 2019) worden tips gegeven voor het verminderen van discriminatie middels voorlichtingen, trainingen en workshops. Deze tips worden in acht genomen in het faciliteren van activiteiten uitgevoerd door partners in de stad.
- Scholen besteden in hun lesprogramma's (op verschillende wijze) aandacht aan seksuele- en gender identiteit. We organiseren een overleg met alle aanbieders van voorlichtingen en onderwijsinstellingen in Arnhem. Doel hiervan is om te ontdekken op welke manieren scholen aandacht besteden aan diversiteit, om onderlinge samenwerking te versterken, om kennis en informatie uit te wisselen en om scholen te ondersteunen op het gebied van kennis over LHBTI.
- In november vindt de jaarlijkse Week van Respect plaats. Arnhem doet hier jaarlijks aan mee. De wethouder of burgemeester verzorgt als gastspreker een les op een basisschool.

3.5 Sport

Inleiding

87% van alle verenigingssporters en 84 % van de mannelijke teamsporters vindt het geen enkel probleem wanneer een medesporter aangeeft homoseksueel te zijn. Ook blijkt uit de discriminatiemonitor (2019) dat er (bijna) geen incidenten naar voren zijn gekomen bij sportverenigingen of het bezoek van een voetbalwedstrijd. In de mannensportcultuur heerst echter wel een grotere negativiteit over homoseksualiteit. Er worden in mannelijke teamsporten meer negatieve grappen gemaakt (63%) dan in andere sportgroepen (34%,) (voorclubs.nl). Meer dan een kwart van de LHBTI personen is op de sportvereniging niet open over hun homoseksualiteit (Movisie 2013). Het is belangrijk om blijvend aandacht te blijven besteden aan acceptatie van LHBTI in de sport.

Wat willen we bereiken?

Inclusief sporten en bewegen is vanzelfsprekend. Belemmeringen vanwege geaardheid en gender identiteit nemen we weg.

Wat gaan we hiervoor doen?

- De gemeente Arnhem is bezig met de uitvoering van het nationale sportakkoord op lokaal niveau. In dit sportakkoord wordt het thema inclusief sporten opgenomen. Enerzijds wordt ingezet op bewustwording, zodat sporten vanzelfsprekend wordt voor iedereen. Anderzijds worden de betrokken organisaties ondersteund in het opzetten, uitbreiden en versterken van lokale en/ of regionale samenwerkingen en het sport- en beweegaanbod. Binnen het thema inclusief sporten wordt aandacht besteed aan LHBTI personen.
- Daarnaast zorgen we, net als in de voorgaande jaren, dat er voorlichtingen op sportscholen worden gegeven, over de acceptatie van LHBTI personen.

3.6 Extra aandacht voor doelgroepen

Inleiding

Uit een rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt dat er verschillende problemen spelen bij de transgender gemeenschap (SCP, 2012). Transgenderpersonen vormen vaker een eenpersoonshuishouden, zijn vaker werkeloos, hebben een lager inkomen, ervaren minder veiligheid, verminderde sociale participatie meer eenzaamheid en kampen vaker met depressie en andere psychische en sociale problematiek.

Uit het samenlevingsonderzoek Oost-Nederland (2019) blijkt ook dat LHBTI personen die zich sterk tot zeer sterk betrokken voelen bij hun geloof, minder acceptatie vanuit hun omgeving ervaren. Het is daarom belangrijk om bewustwording binnen verschillende geloofsgroepen de vergoten.

In diverse media is naar voren gekomen dat veel LHBTI-ouderen 'terug de kast in' gaan wanneer ze in een verpleeghuis worden opgenomen, of deelnemen aan dagactiviteiten voor ouderen (Movisie, 2018). Daarnaast blijkt dat professionals en vrijwilligers in zorg en welzijn zich soms ongemakkelijk voelen als het gaat om het ondersteunen van LHBTI-ouderen. In het coalitieakkoord (2018-2022) geeft de gemeente Arnhem aan dat we de komende jaren extra aandacht aan ouderen met een LHBTI achtergrond besteden.

Ook zijn we er als gemeente van bewust dat vluchtelingen in Nederland in een kwetsbare positie verkeren. Het kan voor nieuwkomers moeilijk zijn om te weten in hoeverre je open kan zijn over je geaardheid of gender identiteit (Movisie 2016). Ook is niet voor iedere nieuwkomer duidelijk hoe in Nederland wordt omgegaan met diversiteit.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat ook werkgevers aandacht besteden aan diversiteit. LHBTI personen moeten met een prettig gevoel naar hun werk kunnen.

Wat willen we bereiken?

We vinden het als gemeente belangrijk om, naast de initiatieven die hierboven al zijn genoemd, extra aandacht te besteden aan ouderen, vluchtelingen, trans-personen en gelovigen. Uitgangspunt hierbij is dat iedere Arnhemmer mee kan doen in onze stad.

Wat gaan we hiervoor doen?

- Samenwerking blijven onderhouden met Willemeen. Hier wordt een ontmoetingsplek voor transgender personen georganiseerd (café avonden), door vrijwilligers bij Willemeen. Waar mogelijk wordt deze groep uitgebreid voor andere, niet-transgender personen. Rijnstad speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van deze opdracht. Hiermee verbinden we ook deze uitvoeringsagenda met cultuur in de stad.
- Het verbeteren van de informatievoorziening voor transgender personen op de website van de gemeente Arnhem.
- Transgender Netwerk Nederland (TNN), Centrum Informatie Documentatie Israël (CIDI), JMW Joods Welzijn en Vereniging LHBTI-sportorganisatie Tiggertje voeren in Arnhem het project 'overal jezelf kunnen zijn' uit. Middels trainingen gebaseerd op krav maga wordt de sociale veiligheid bij personen uit kwetsbare minderheidsgroepen vergroot. Dit gebeurt niet alleen door fysieke technieken in te zetten, maar ook met behulp van het aanleren van mentale en sociale vaardigheden.
- In samenwerking met partijen in de stad faciliteren we activiteiten om acceptatie binnen kerken en moskeeën te bevorderen.
- We stimuleren en faciliteren activiteiten voor LHBTI ouderen. Dit doen we in samenwerking met SWOA.
- De gemeente Arnhem organiseert voor nieuwkomers in het kader van de participatieverklaring bijeenkomsten over normen en waarden in Nederland. Hierin is specifiek aandacht voor geaardheid en gender identiteit.
- In de contractgesprekken die met partners in het kader van inburgering worden gevoerd door de gemeente Arnhem, wordt benadrukt dat aandacht besteedt moet worden aan diversiteit.
- Op het ISK onderwijs worden voorlichtingen gegeven over acceptatie van LHBTI personen.

- Als gemeente vinden we het belangrijk dat LHBTI werknemers zich prettig voelen op hun werk. We gaan zorgen voor voorlichtingen over LHBTI in het bedrijfsleven en we koppelen dit aan het bestaande werkgeversnetwerken die aandacht besteden aan het onderwerp inclusie.

4. Overzicht initiatieven

Hieronder volgt een overzicht van de geplande initiatieven en activiteiten in 2020, inclusief kostenraming:

Speerpunt	Indicatie kosten
Arnhem geeft het goede voorbeeld €	€ 8.000
Veiligheid €	€ 7.000
Zorg en Welzijn €	€ 9.000
Onderwijs en sport €	€ 7.000
Speciale aandacht doelgroepen €	€ 7.000
Overstijgend €	€ 12.000
Totaal €	€ 50.000

5. Monitoring en evaluatie

De gemeente Arnhem vraagt de huidige werkgroep diversiteit, die bestaat uit een groot aantal van de bovengenoemde samenwerkingspartners, actief mee te denken en acties te ontwikkelen. Twee keer per jaar vindt een overleg plaats met alle partners.

Daarnaast is er minimaal een keer per jaar een voortgangsgesprek tussen de samenwerkingspartners en de contactpersoon van de gemeente en wordt jaarlijks een financiële verantwoording van de regenbooggelden ter fiattering voorgelegd aan de contactpersoon bij het Ministerie van OCW.

Als gemeente willen we graag ruimte bieden voor het leren en verbeteren van aanpak die door de verschillende aanbieders wordt gebruikt. Wel willen we eisen stellen aan de onderbouwing van de voorstelde aanpak op basis van de beschikbare kennis. Zo zijn bijvoorbeeld voor het Europese onderzoeksproject 'do the right thing' verschillende werkwijzen (theater, voorlichting, dialoogsessies, gesprekken) getoetst aan de wetenschappelijke kennis hierover en is nagegaan in hoeverre ze plausibel zijn.

Daarnaast willen we als gemeente inzicht hebben in de effectiviteit van de ingezette interventies en willen we dat aanbieders de behaalde resultaten in hun verantwoording benoemen. Ook willen we dat de aanbieders het bereik (het aantal bereikte personen) van hun interventies gaan bijhouden en gaan we hier bij de subsidieafspraken op sturen.

6. Bronnen

- Arnhem Nieuws (2018). Arnhem tekent verklaring van Dordrecht, www.Arnhem.nieuws.nl
- De Gelderlander (2017). Aangifte homogeweld heeft wel zin, www.Gelderlander.nl
- Gemeente Amsterdam (2017) Regenboog taaltips: handreiking voor respectvolle en inclusieve communicatie, www.Amsterdam.nl/diversiteit
- Gemeente Arnhem, Coalitieakkoord Arnhem 2018-2022, www.Arnhem.nl
- Gemeente Arnhem (2017) Uitvoeringsplan seksuele diversiteit 2017-2019, www.Arnhem.nl
- Gemeente Diemen (2016). Regenboogagenda Diemen LHBT+ beleid
- Gemeente Utrecht (2019). Utrechtse Regenboogagenda 2019-2022, www.Utrecht.nl
- Keuzenkamp, S. (2012). Worden wie je bent. Transgenders in Nederland. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Mulier Instituut (2020). Aandacht voor homo-acceptatie in de sport op de juiste plek, www.mulierinstituut.nl
- Movisie (2019). Online training: Contact met transgender personen in publieke dienstverlening, www.movisie.nl
- Movisie (2020). Regenboogsteden: een overzicht. www.movisie.nl
- Movisie (2017). Regenbooggids voor gemeenten: beleid voor lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender en intersekse personen, www.movisie.nl
- Movisie (2019). Handreiking LHBTI-acceptatie: feiten en cijfers op een rij, www.movisie.nl
- Movisie (2013). Naar een homovriendelijk sportklimaat in de gemeente: handreiking lokaal roze beleid in de sport, www.movisie.nl
- Movisie (2016). Handreiking ondersteuning LHBT vluchtelingen, www.movisie.nl
- Movisie (2018). LHBTI ouderen willen graag begrepen worden, www.movisie.nl
- Movisie (2018). 6 richtlijnen voor inclusief beleid, www.movisie.nl
- Roze in Wit (2020) LHBTI+ vriendelijke Artsen, www.rozeinwit.nl
- Samenwerkingsverband ADV-Oost en I&O Research (2019). Samenlevingsonderzoek Oost-Nederland. Acceptatie van LHBT+ ers in Gelderland en Overijssel, www.artikel1Overijssel.nl
- Samenwerkingsverband Oost-Nederland, Politie, Openbaar Ministerie (2019). Monitor discriminatie 2019 Oost Nederland
- Seksuele Vorming (2020). Kerndoelen, www.seksuelevorming.nl
- Transgender Netwerk Nederland (2018). Een transgendervriendelijke werkvloer, www.transgendernetwerk.nl
- Voorclubs (2017). LHBT-ers in sport: bemoedigende cijfers, maar meer werk vereist, www.voorclubs.nl